

Datum DS-gearkomste	2023-06-20
Punt fan 'e wurklist	14
Geheim	Nee
Tot	

1. ûnderwerp

Oplossing LD-staalslakkenprobleem De Centrale As, deelproject Noord 1

2. Registraasje

Registraasjenûmer: 02125652
 Ôfdieling of Opjefte/Opsteller/Til.: Bestemming Fryslan,
 Portefúljehâlder: Fokkens

3. Advys

Advys jûn troch

Namme:

Ôfdieling/ opjefte:
 Bedrijfskundig Adviseur
 Juridisch Adviseur

4. Koarte gearfetting

Bij twee wegdelen van de Centrale As (N356) is sprake van ongewenste wateruittrekking uit het asfalt- en slakkenpakket. De betrokken aannemers zijn per contract verantwoordelijk voor het plan van aanpak (PvA) dat moet leiden tot definitief herstel. De oplossing voor deelgebied Noord 2 is geagendeerd geweest voor de GS vergadering van 12/07/2022. De strekking van de oplossing was toen: het afdekken van de LD (Linz-Donawitz)-staalslakken met folie. De situatie in Noord 1 is in meerdere opzichten anders: de houding van de aannemer(s) is minder coöperatief, de staalslakken zullen moeten worden afgegraven (en afgevoerd) en de aannemer heeft te maken met financiële beperkingen waardoor de oplossing minder voortvarend ter hand wordt genomen. In dit laatste kan worden voorzien door de oplossing voor te financieren in afwachting van een rechterlijke uitspraak over de aansprakelijkheid voor de gebreken.

5. Relasje mei moasje / tasizzing

N.v.t.

6. DS beslute

1. de nodige rechtsgedingen te voeren, waaronder maar niet uitsluitend te verstaan het voeren van een procedure tegen VOF "It Slútstik";
2. daartoe opdracht te geven aan mr. J advocaat te Groningen bij TRIP Advocaten en Notarissen en deze te machtigen om namens GS op te treden als (proces)advocaat in deze procedure en daartoe alle noodzakelijke handelingen te verrichten;
3. in te stemmen met de voorgestelde oplossing van de LD-staatslakkenproblematiek bij deelproject Noord 1 van de Centrale As;
4. in te stemmen met een voorfinanciering/bevoorschotting ten bedrage van maximaal 3 miljoen euro en deze te dekken uit het voor De Centrale As beschikbare budget zijnde de post onvoorzien;
5. de informerende brief aan PS vast te stellen.

7. Finansjele aspekten (ekskl. btw)

Kosten	Mei inoar	2023	2024	2025	2026	2027	%
Bydrage provinsje	3.000.000	3.000.000	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
Bydrage treden	geen	geen	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
Mei inoar	3.000.000	3.000.000	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Namme budzjet provinsjale bydrage: Centrale As: Algemeen

Restant budzjet nei alle ferplichtings (dizze deryn begrepen): Click or tap here to enter text.

Jier	2023	2024	2025	2026	2027
Restant budzjet	8.618.612	1.000.000	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.

--	--	--	--	--	--

Begruttingswijziging fanneden: nee

As dat sa is:

Nee Yn ramt mandaat DS? Begruttingswijziging DS taheakke.

Nee Buten mandaat DS? Begruttingswijziging PS taheakke.

8. Finansjele en bestjoerlike oandachtspunten en risiko's

Provincie en aannemer (formeel: de VOF "It Slútstik", een vennootschap onder firma bestaande uit Roelofs, Jansma en Van Spijker) verschillen van inzicht over de oorzaak van de ontstane problematiek (lees: de uittrekking van water met een te hoge pH-waarde) en - daarmee - de verantwoordelijkheid voor het herstel.

De provincie is en blijft van mening dat de meest aannemelijke oorzaak is dat de staalslakken contact maken met (het grond) water. Dit wijst op een gebrek in het uitgevoerde werk en daarmee is de aannemer aansprakelijk en verantwoordelijk voor het herstel. Dit standpunt is recentelijk door huisadvocaat TRIP bevestigd.

Het faillissement van Jansma Drachten en de hoge kosten die gepaard gaan met het herstel, zullen ongetwijfeld een rol spelen bij de opstelling van de aannemer. Onze conclusie is dat de aannemer pas in beweging komt wanneer er uitsluitel is over de oorzaak van de problematiek, maar vooral ook over de vraag of de aannemer daarvoor aansprakelijk gehouden kan worden.

Deze opstelling brengt met zich mee dat de aannemer niet actief genoeg is met het uitvoeren van een PvA om binnen afzienbare termijn een oplossing te realiseren. Dit laatste is politiek bestuurlijk niet aanvaardbaar.

De dienst hecht er aan om ook in Noord 1 voortgang te maken. Dit kan worden bereikt door de herstellkosten voor te financieren. Tegelijkertijd start de provincie met de voorbereidingen voor het voeren van een juridische procedure om duidelijkheid te verkrijgen over de verantwoordelijkheid voor de gebreken en daarmee voor de kosten van het herstel. Deze procedure wordt bij de Rechtbank tijdig gestart voor het verstrijken van de vervaltermijn van 1 augustus 2023 (zie verder onder toelichting bij onderdeel *Contractuele positie*).

Met het voorfinancieren van de met het verwijderen van de staalslakken gepaard gaande kosten tot een maximum van 3 miljoen euro ontstaat een risico dat de provincie deze kosten niet of niet geheel terug kan vorderen. Echter alles afwegende en vooral de voortgang in het proces naar uitvoering erin te houden, verwacht de dienst dat dit risico aanvaardbaar moet worden geacht. Het belangrijke voordeel met deze voorfinancieringsconstructie is dat de financiële positie van de aannemer geen rol meer speelt in deze voortgang.

De inschatting is dat de provincie een goede kans heeft om de gerechtelijke procedure te winnen. Echter het risico bestaat dat dit geheel of ten dele niet het geval zal zijn.

Er zijn 3 varianten denkbaar:

1. Geheel in het gelijk stellen van de provincie
2. Beide partijen gedeelde veroordeling
3. Geheel in het gelijk stellen van de aannemer

In het eerste geval zal de gedane voorfinanciering geheel teruggestort worden.

In het tweede geval ten dele en in het laatste geval draagt de provincie daarmee de kosten.

9. Yn oerwaging nommen alternativen

Een alternatief is om niet voor te financieren en alleen de juridische procedure in gang te zetten om uitsluitel te krijgen over de aansprakelijkheid voor de ontstane gebreken. Zonder voorfinanciering komt de aannemer niet in beweging om te herstellen. Dit betekent een enorme vertraging in het herstel, ongeacht wie hiervoor aansprakelijk is en – uiteindelijk – voor de kosten op draait. Dat zal voor het grote publiek moeilijk te begrijpen zijn en ligt daarmee politiek gevoelig. Ook is de kans groot dat het bevoegd gezag vanuit haar rol en verantwoordelijkheid dit te lang vindt duren en wederom een last onder dwangsom kan gaan opleggen. Om deze redenen ontraadt de dienst dit alternatief.

10. Ferfolchprosedueres

Provinsjale Steaten: Nee
Oare ferfolchproseduere:

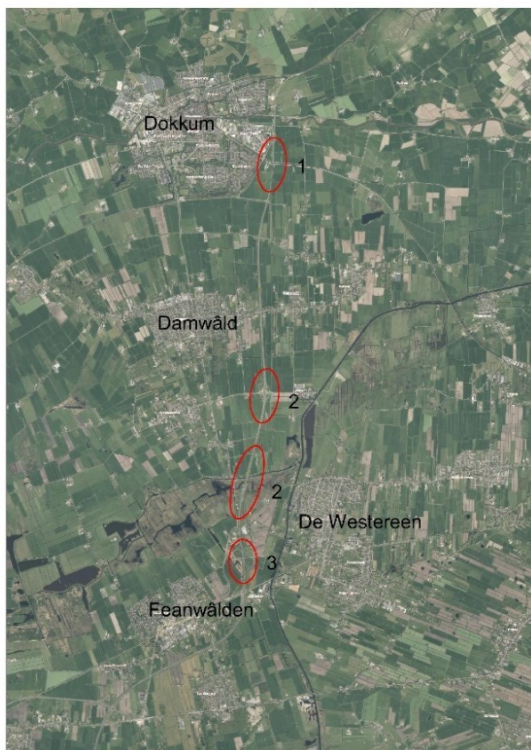
11. Kommunikaaasje / aksjes bedoeld foar de media

Parseberjocht: Nee
Parsekontakt: Nee
Oare aksje:

12. Neiere taljochting

Achtergrond

In het project De Centrale As (N356) zijn in de ophogingen van het viaduct over de Stroobosser Trekfeart (oostelijk van Dokkum), de viaducten bij De Falom en Broeksterwâld en bij het knooppunt afslag De Westereen (alle tussen Dokkum en afslag De Westereen) zogenaamde LD-staalslakken toegepast. Op onderstaande afbeelding zijn de locaties nader geduid met daarbij de namen van de contracten: 1 is Noord 1, 2 is Noord 2 (2 locaties) en 3 is Noord 3.

Dit materiaal bij de viaducten is aangebracht tegelijk met de aanleg van de weg in de jaren 2015 en 2016. De Centrale As is destijds aangelegd vanuit een aantal uitvoeringscontracten, zogeheten UAV-gc contracten. Per contract betrof dit verschillende aannemersbedrijven, die nog steeds betrokken zijn bij het betreffende werk dat zij hebben gerealiseerd. Het noordelijke wegdeel ter hoogte van Dokkum betreft uitvoeringscontract Noord 1, het wegdeel tussen Dokkum en afslag De Westereen betreft uitvoeringscontract Noord 2 en het wegdeel ter hoogte van knooppunt afslag De Westereen betreft uitvoeringscontract Noord 3.

Ongewenste wateruittreding

Geconstateerd is dat er in Noord 1 en Noord 2 sprake is van ongewenste, basische wateruittreding uit het asfalt- en slakkenpakket. Dit is zowel van invloed op de berm en omliggende waterhuishouding, als op de civieltechnische constructie van de weg. In de ophogingen van Noord 3 is voornamelijk nog geen zichtbare wateruittreding geconstateerd. Er wordt regelmatig gemonitord.

Aankankelijk leek deze wateruittreding kleinschalig van omvang en relatief eenvoudig beheersbaar en oplosbaar. Gaandeweg bleek de situatie complexer te zijn geworden. De provincie heeft de situatie in beide gebieden zorgvuldig geanalyseerd in samenspraak met de betrokken aannemers. Zodra partijen bekend raakten met het fenomeen van de wateruittreding, hebben de aannemers en de provincie daarvan direct melding gedaan aan de betrokken bevoegde gezagsorganen en in overleg met het Wetterskip adequate maatregelen getroffen om (verdere) nadelige effecten op het (water)milieu te voorkomen. Partijen zijn ook direct aan de slag gegaan met het zoeken naar de oorzaak van de uitloging en het scheuren van het wegdek, opdat vervolgens maatregelen zouden kunnen worden ontworpen en genomen om de gevolgen te verhelpen.

Voor de contracten Noord 1 en Noord 2 werd sinds de eerste ontdekking - en wordt nog steeds - al het uittrekkende water afgedamd, opgevangen en per vrachtwagen of via bemaling en het riool afgevoerd, zodat daarvan geen milieuschade meer dreigt. Daarnaast wordt nog steeds middels onderzoek en monitoring de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater bepaald.

Oplossing Noord 2

Zoals hierboven aangegeven is de betrokken aannemer verantwoordelijk voor het PvA dat moet leiden tot definitief herstel.

De oplossing voor Noord 2 is geagendeerd geweest in de GS vergadering van 12 juli 2022.

Uw college heeft toen besloten:

- *in te stemmen met de voorgestelde oplossing van de LD-staalslakkenproblematiek bij deelproject Noord 2 van de Centrale As;*
- *in te stemmen met een provinciale bijdrage voor het deel meerwaarde ten bedrage van 1,25 mln. euro en deze bijdrage te dekken uit het voor De Centrale As beschikbare budget zijnde de post onvoorzien;*
- *in te stemmen met een gefaseerde uitvoering met daarbij gedeeltelijke afsluiting van wegdelen van de Centrale As.*

De voorgestelde oplossing voor deelgebied Noord 2 betekende dat de LD-staalslakken blijven liggen, maar dat deze waterdicht geïsoleerd worden met folie. Door deze folie kan geïnfilteerd regenwater niet meer bij de LD-staalslakken komen en is zowel het probleem van uittredend pH13-water opgelost, als het probleem van deformatie van de wegconstructie. Het LD-staalslakkenpakket bij Noord 2 maakt geen contact met het grondwater; dit is bevestigd door het positieve advies van de Advieskamer Bodembescherming.

Deze oplossing is onafhankelijk getoetst (zoals afgesproken met de gemeente als Bevoegd Gezag) net als een toetsing op de drooglegging door de Advieskamer Bodembescherming.

De uitvoering van de maatregelen in Noord 2 zijn volop in uitvoering en worden in de zomer van 2023 afgerond.

Oplossing Noord 1

Ook voor Noord 1 houdt de provincie de betrokken aannemer verantwoordelijk voor het plan van aanpak dat moet leiden tot definitief herstel.

In de informerende PS-brief d.d. 12 juli 2022 is ten aanzien van Noord 1 het volgende opgemerkt.

Voor deelgebied Noord 1 geldt dat de provincie met de aannemer in gesprek is over het pakket maatregelen dat uitloging permanent gaat voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat de onderste laag LD-staalslakken in het noordelijk deel van het viaduct lager in het talud ligt dan bij deelgebied Noord 2. Daardoor kan het risico bestaan dat grondwater contact maakt met de onderkant van het LD-staalslakkenpakket. Of dat contact er ook daadwerkelijk is geweest, is tot dusver niet vastgesteld. De provincie wil dat dit risico verdwijnt.

Dat betekent dat het LD-staalslakkenpakket omhoog moet worden gebracht zodanig dat er nooit contact met grondwater meer kan ontstaan. De besprekingen met de aannemer hierover lopen nog.

Een vergelijkbaar risico is volgens de provincie niet aanwezig bij de zuidelijke ophoging van dit viaduct omdat daar de onderkant van het LD-staalslakken-pakket voldoende boven het grondwater is aangelegd. Voor beide ophogingen geldt uiteindelijk dat het LD-staalslakken-pakket aan de bovenkant waterdicht wordt afgedekt met een folieconstructie opdat neerslag geen uitloging meer kan veroorzaken naar oppervlaktewater en grondwater.

Over de uitvoeringsplanning en de gevolgen voor het verkeer informeren wij u later nader.

Houding aannemer

Daar waar de houding van de aannemer Noord 2 constructief was, is dat bij Noord 1 helaas anders.

Provincie en aannemer (formeel: de VOF "It Slútstik", een vennootschap onder firma bestaande uit Roelofs, Jansma en Van Spijker) verschillen van inzicht over de oorzaak van de ontstane problematiek (lees: de uittrekking van water met een te hoge pH-waarde) en - daarmee - verantwoordelijkheid voor het herstel.

De provincie is en blijft van mening dat de meest aannemelijke oorzaak is dat de staalslakken contact maken met (het grond) water. Dit wijst op een gebrek in het uitgevoerde werk en daarmee is de aannemer aansprakelijk en verantwoordelijk voor het herstel. Dit standpunt is recentelijk door huisadvocaat TRIP bevestigd.

Uit de gesprekken met de advocaat van de aannemer krijgt TRIP het gevoel:

Contractuele positie

De provincie heeft echter het voordeel van de contractuele positie. Voor het voeren hiervan geldt overigens een keiharde vervalt termijn, te weten 1 augustus 2023. Op dat moment dient ten overstaan van de rechtbank te Leeuwarden een inhoudelijke procedure aanhangig te zijn gemaakt.

Inhoud van de oplossing

De inhoud van de oplossing voor Noord 1 is anders.

De voorgestelde oplossing is dat de LD-staalslakken in zowel de noordelijke als zuidelijke ophoging zullen worden afgegraven en afgevoerd. Daarna wordt de constructie opnieuw opgebouwd met zand i.p.v. LD-staalslakken.

Hoofdelijke aansprakelijkheid vennoten VOF "It Slútstik"

Met betrekking tot de hoedanigheid van de aannemer geldt het volgende. Inschrijver op dit werk was de VOF "It Slútstik", een vennootschap onder firma bestaande uit Roelofs, Jansma en Van Spijker. Voorafgaande aan het faillissement van Jansma werd reeds door de drie partijen besloten tot beëindiging van de VOF. Vanwege het feit dat de vennoten hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verplichtingen van de VOF vormt dat geen probleem. Na het faillissement van Jansma geldt echter dat de vordering jegens Jansma waardeloos is geworden. De herstellvordering dient dan ook te worden ingesteld jegens de twee overige vennoten Roelofs en Van Spijker. Dat onderling tussen de vennoten zou zijn afgesproken dat Van Spijker geen financiële verplichtingen meer hebben, geldt niet in de verhouding tot de provincie.

Het faillissement van Jansma Drachten en de hoge kosten die gepaard gaan met het herstel, zullen ongetwijfeld een rol spelen bij de opstelling van de aannemer. Onze conclusie is dat de aannemer pas in beweging komt wanneer er uitsluitel is over de oorzaak van de problematiek, maar vooral ook over de vraag of de aannemer daarvoor aansprakelijk gehouden kan worden.

Deze opstelling brengt met zich mee dat de aannemer niet actief genoeg is met het uitvoeren van een PVA om binnen afzienbare termijn een oplossing te realiseren.

Dit laatste is politiek bestuurlijk niet aanvaardbaar. Ook gezien de samenloop met de problemen in Noord 2, maar vooral ook gezien de gevonden oplossing met aannemer Heijmans, hecht de dienst er aan om ook in Noord 1 voortgang te maken.

Dit kan worden bereikt door de herstellkosten vóór te financieren. Tegelijkertijd start de provincie met de voorbereidingen voor het voeren van een juridische procedure om duidelijkheid te verkrijgen over de verantwoordelijkheid voor de gebreken en daarmee voor de kosten van het herstel. Als bij de uitvoering van het herstel uitsluitel wordt

verkregen over de onderliggende oorzaak van de problemen en de aansprakelijkheid van aannemer, dan zou een minnelijke regeling wellicht alsnog mogelijk zijn. In dat geval kan de provincie ervoor kiezen de juridische procedure op te schorten, dan wel in te trekken. Door de juridische procedure te starten maken we gebruik van het beste contractuele drukmiddel dat we nog hebben. Het ongebruikt laten van dit middel verzwakt onze positie in een later stadium waarin we ons niet meer op het contract kunnen beroepen. Een rechter zal dit in ons in ons nadeel uitleggen. Overigens zijn bovengenoemde overwegingen gedeeld met de aannemer. Deze heeft aangegeven het standpunt van de provincie in dezen te begrijpen.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 3

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter